

CHILDREN ' S UNIVERSITY , GANDHINAGAR

Course Name : Ph.D. Course work Exam Examination : July-2021
Exam Date : 22/07/2021
Time : 1 Hours
Paper Name : Research Methodology Total Marks : 80
(Group - 1 - Education, Psychology, Home Science)

Que:1 Answer following Questions by En-circling correct response from options given below: [40 Mark]

- 1 વ્યાપવિશ્વમાંથી દરેકને નમૂનામાં પ્રતિનિધિત્વ કરવાની સમાન તક હોય તેવી પ્રયુક્તિ .....છે
(A) યાદચ્છિક નમૂના પસંદગી પ્રયુક્તિ (B) સ્તરીકૃત નમૂના પસંદગી પ્રયુક્તિ
(C) આનુષંગિક નમૂના પસંદગી પ્રયુક્તિ (D) હેતુલક્ષી નમૂના પસંદગી પ્રયુક્તિ
A technique in which every element of the population has an equal chance of being represented on the sample is a
.....
(A) Random sampling technique (B) Stratified sampling technique
(C) Incidental sampling technique (D) Purposive sampling technique
- 2 પરીક્ષણ હેઠળના સિદ્ધાંતમાંથી તારવેલી આગાહી .....કહેવાય છે.
(A) સંજ્ઞાત્મક ઉત્કલ્પના (B) સંશોધન ઉત્કલ્પના
(C) શૂન્ય ઉત્કલ્પના (D) આગાહીસૂચક ઉત્કલ્પના
Any prediction derived from the theory under test is called as.....
(A) Subtractive hypothesis (B) Research hypothesis
(C) Null hypothesis (D) Predictive hypothesis
- 3 લક્ષણોની યાદીમાંથી લાગુ પડતાં લક્ષણોને ઉત્તરદાતા જેમાં નિશાની લગાવે છે તે ઉપકરણને ..... કહેવામાં આવે છે.
(A) અવલોકન પત્રક (B) મુલાકાત પત્રક
(C) પ્રશ્નાવલી (D) ઓળખયાદી
A tool with a list of characteristics in which the respondent marks these that apply is called.....
(A) Observation schedule (B) Interview schedule
(C) Questionnaire (D) Check list
- 4 વ્યક્તિ શું કરી શકે તે જાણવા રચાયેલું ઉપકરણ એટલે .....
(A) સિદ્ધિ કસોટી (B) મનોવલણ માપદંડ
(C) અભિયોગ્યતા કસોટી (D) બુદ્ધિ કસોટી
A tool designed to appraise what the individual can do is an.....
(A) Achievement test (B) Attitude scale
(C) Aptitude test (D) Intelligence test
- 5 એવો અભ્યાસ કે જે નિયંત્રિત પરિસ્થિતિમાં શું હશે અથવા શું થશે તેનું વર્ણન કે વિશ્લેષણ કરવાનો પ્રયત્ન કરે તે .....છે
(A) વર્ણનાત્મક અભ્યાસ (B) ઐતિહાસિક અભ્યાસ
(C) પ્રાયોગિક અભ્યાસ (D) કારણ તુલનાત્મક અભ્યાસ
A study which attempts to describe and analyze" what will be ' or what will happen' under controlled condition is a
....
(A) Descriptive Study (B) Historical Study
(C) Experimental study (D) casual Comparative study
- 6 અવલોકિત ઘટનાનાં સંભવિત કારણો શોધવા માટે કોઈ વિશિષ્ટ પ્રસંગ કે વ્યક્તિની સઘન તપાસ એટલે .....
(A) વ્યક્તિ અભ્યાસ (B) પ્રાયોગિક અભ્યાસ
(C) ઐતિહાસિક અભ્યાસ (D) વિશ્લેષણાત્મક અભ્યાસ
An intensive investigation of a special event or person to find the possible reasons for an observed incident is.....
(A) A case study (B) An Experimental Study
(C) A historical study (D) An analytical study

7 નીચેનામાંથી કયો ઉત્કલ્પનાનો પ્રકાર નથી?

- (A) સાધારણ ઉત્કલ્પના (B) સમાન ઉત્કલ્પના
(C) સાર્વત્રિક ઉત્કલ્પના (D) અદેશાત્મક ઉત્કલ્પના

Which one of the following is not a part of hypothesis?

- (A) Simple hypothesis (B) Similar hypothesis
(C) Universal hypothesis (D) Non-directional hypothesis

8 ગુણાત્મક માહિતીના એકત્રીકરણ માટે વપરાતી સૌથી પ્રસ્તુત અને પ્રચલિત પદ્ધતિ એટલે .....

- (A) નૃવંશશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ (B) પ્રાયોગિક પદ્ધતિ
(C) માનક સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ (D) કારણ તુલનાત્મક પદ્ધતિ

The method which is most relevant and widely used in collecting qualitative data is ....

- (A) Ethnographic method (B) Experimental Method
(C) Normative survey method (D) casual comparative method

9 એક કસોટી દ્વારા બે વિભિન્ન પરીસ્થિતિઓમાં એક જ વ્યક્તિ દ્વારા મેળવાયેલા પ્રાપ્તિઓના સાતત્યને ....કહે છે.

- (A) ઉપયોગીતા (B) વિશ્વસનીયતા
(C) વસ્તુનિષ્ઠતા (D) યથાર્થતા

Consistency of scores obtained through a test by the same individual in two different situations is.....

- (A) Usability (B) Reliability
(C) Objectivity (D) Validity

10 છોકરાઓ અને છોકરીઓના ગણિત વિષયમાં શૈક્ષણિક સિદ્ધિના મધ્યકમાં સાર્થક તફાવત નહિ હોય. આ .....નું ઉદાહરણ છે.

- (A) દિશાસૂચક ઉત્કલ્પના (B) શૂન્ય ઉત્કલ્પના
(C) વૈકલ્પિક ઉત્કલ્પના (D) સંશોધન ઉત્કલ્પના

There will be no significance difference in the mean achievement in mathematics of boys and girls. This is the example of.....

- (A) Directional hypothesis (B) Null hypothesis
(C) Alternative hypothesis (D) Research hypothesis

11 નીચેનામાંથી કઈ બિન-પ્રાયલીય આંકડાશાસ્ત્રીય કસોટી છે ?

- (A) ટી-કસોટી (B) એફ-કસોટી
(C) કાય-વર્ગ કસોટી (D) પિયર્સનનો 'r'

Which one of the following is a non-parametric statistical technique?

- (A) t-test (B) F-test
(C) chi-square test (D) Pearson's 'r'

12 કઈ માપનપદ્ધતિમાં નિરપેક્ષ શૂન્ય છે ?

- (A) ગુણોત્તર માપપદ્ધતિ (B) ક્રમાંક માપપદ્ધતિ
(C) ઓળખ માપપદ્ધતિ (D) અંતરાલ માપપદ્ધતિ

Which scale has true zero ?

- (A) Ratio scale (B) Ordinal scale
(C) Nominal Scale (D) Interval scale

13 ક્રિયાત્મક સંશોધન એટલે :

- (A) સંશોધન અને ક્રિયા (B) ક્રિયા પછીનું સંશોધન
(C) ક્રિયામાં સંશોધન (D) ક્રિયા કરવા તરફ સંશોધન

Action Research is:

- (A) Research and action (B) Research after action
(C) Research in action (D) Research toward action

14 પ્રાયોગિક સંશોધનમાં નીચેનામાંથી કયું સૌથી ઓછું અગત્યનું છે?

- (A) હેરફેર(મેનીપ્યુલેશન) (B) નિયંત્રણ
(C) અવલોકન (D) વિનિયોગ

In experimental research which one of the following is least essential?

- (A) Manipulation (B) Control
(C) Observation (D) Application

15 નીચેનામાંથી કયું સારી ઉત્કલ્પનાનું લક્ષણ નથી?

- (A) સ્પષ્ટ રીતે લેખિત (B) પરીક્ષણક્ષમ
(C) બહોળો વ્યાપ (D) જ્ઞાત તથ્યો સાથે સુસંગત

- Which of the following is not the characteristic of a good hypothesis?
 (A) clearly stated (B) Testable
 (C) Wide in scope (D) Consistent with known facts
- 16 નીચેનામાંથી કયું સંભાવના નમૂનો નથી?
 (A) સ્નોબોલ નમૂનો (B) સાદો ચાદ્દ્ય નમૂનો
 (C) ઝૂમખાં નમૂનો (D) સ્તરીકૃત ચાદ્દ્ય નમૂનો
- Which of the following is not a probability sample?
 (A) Snowball sample (B) Simple random sample
 (C) Cluster sample (D) Stratified random sample
- 17 નીચેનામાંથી કયું 'સંશોધન ઉપકરણો' અંતર્ગત નથી આવતું?
 (A) મનોવલણ માપદંડ (B) અવલોકન
 (C) અભિયોગ્યતા કસોટી (D) પ્રશ્નાવલી
- Which of the following does not fall under "Tools of Research"?
 (A) Attitude scale (B) Observation
 (C) Aptitude test (D) questionnaire
- 18 નીચેનામાંથી કઈ પ્રાયલીય કસોટી છે?
 (A) પિયર્સન સહસંબંધ (B) સ્પિયરમેન સહસંબંધ
 (C) કાર્ડવર્ગ કસોટી (D) સંજ્ઞા કસોટી
- Which of the following is a parametric test ?
 (A) Pearson's correlation (B) spearman's Correlation
 (C) Chi-square test (D) sign test
- 19 નૃવંશશાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં સંશોધન કરનારે .....ની મદદથી માહિતી એકત્ર કરવાની નથી.
 (A) પ્રશ્નાવલી (B) અવલોકન
 (C) દસ્તાવેજીકરણ (D) મુલાકાત
- An ethnography researcher has not to collect data with the help of:
 (A) Questionnaire (B) observation
 (C) Documentation (D) Interview
- 20 નિયંત્રિત અવલોકનનો ઉપયોગ .....માં થઈ શકે.
 (A) મુલાકાત (B) ઐતિહાસિક સંશોધન
 (C) પ્રતિભાસ મીમાંસા સંશોધન (D) પ્રાયોગિક સંશોધન
- Structured Observation can be used in.....
 (A) Interview (B) Historical Research
 (C) Phenomenological Research (D) Experimental Research
- 21 તમારે ડો.બાબા સાહેબ આંબેડકરના શિક્ષણમાં યોગદાન પર અભ્યાસ કરવો છે. નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિ ઉપયોગી નીવડશે?
 (A) સહસંબંધાત્મક (B) કારણ તુલનાત્મક
 (C) પ્રાયોગિક (D) ઐતિહાસિક
- You want to study Dr. Babasaheb Ambedkar's Contribution to education. Which of the following methods will be useful?
 (A) Correlational (B) Causal Comparative
 (C) Experimental (D) Historical
- 22 શૂન્ય ઉત્કલ્પનાની કસોટીમાં જો પરિણામો બિનસાર્થક હોય તો તમે તે શૂન્ય ઉત્કલ્પનાને...
 (A) સ્વીકારશો (B) નકારશો
 (C) રદ કરશો (D) સમીક્ષા કરશો
- In testing a null hypothesis, if the result are non significant, then you will...
 (A) Accept it (B) Reject it
 (C) Cancel it (D) Review it
- 23 સર્વેક્ષણ સંશોધન શેના પર આધારિત છે.
 (A) વૈજ્ઞાનિક નિદર્શન (B) વૈજ્ઞાનિક ધ્વજકરણ
 (C) વૈજ્ઞાનિક વર્ણન (D) વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ

What is Survey research based on.....

- (A) Scientific Demonstration (B) Scientific Analysis
(C) Scientific Description (D) Scientific Study

24 નીચેનામાંથી કયો પ્રાયોગિક સંશોધનનો પ્રકાર નથી ?

- (A) ક્ષેત્ર પ્રયોગ (B) પ્રયોગશાળા પ્રયોગ
(C) પુષ્ટિકારક પ્રયોગ (D) કેસ સ્ટડી

Which of the following is not a type of the experimental research?

- (A) Field Experiment (B) Laboratory Experiment
(C) Confirmatory Experiment (D) Case Study

25 નૃવંશીય સંશોધન એ કયા પ્રકારનું સંશોધન છે?

- (A) સંખ્યાત્મક (B) ગુણાત્મક
(C) ઐતિહાસિક (D) પ્રાયોગિક

Ethnographic Research is what kind of Research?

- (A) Quantitative (B) Qualitative
(C) Historical (D) Experimental

26 શોધની કઈ પ્રચુકિતમાં સામ-સામે વાતચીતનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

- (A) વલણ (B) મુલાકાત
(C) પ્રશ્નાવલી (D) અવલોકન

Which is the technique of investigation involving face to face conversation?

- (A) Attitude (B) Interview
(C) Questionnaire (D) Observation

27 નીચે આપેલમાંથી મોટી સંખ્યામાં નમૂનામાંથી માહિતી એકત્ર કરવા માટે શ્રેષ્ઠ સાધન/ટેકનિક કયું છે?

- (A) પ્રશ્નાવલિ (B) મુલાકાત
(C) અવલોકન (D) પ્રમાણિતકસોટી

Which of the following is the best tool/technique for collecting data from a large number of sample?

- (A) Questionnaire (B) Interview
(C) observation (D) standardised test

28 નમૂનાને _____ નો સબસેટ માનવામાં આવે છે?

- (A) ડેટા (B) સેટ
(C) વિતરણ (D) વ્યાપવિશ્વ

Sample is regarded as a subset of?

- (A) Data (B) Set
(C) Distribution (D) Population

29 આંકડા અને પરિમાણ વચ્ચેનો તફાવત કહેવામાં આવે છે:

- (A) બિનસંભાવ્ય (B) સંભાવ્ય
(C) નમૂના પસંદગીની ભૂલ (D) યાદચ્છિક

The difference between a statistic and the parameter is called:

- (A) Non-random (B) Probability
(C) Sampling error (D) Random

30 સારો નમૂનો કોને કહેવાય?

- (A) વ્યાપવિશ્વનું પ્રતિનિધિત્વ (B) યોગ્ય પ્રમાણ
(C) ઝોક રહિત (D) આપેલ તમામ

What is Good Sample?

- (A) Representative of the population (B) Appropriately sized
(C) Unbiases (D) All of these

31 નીચેનામાંથી કયું બિનસંભાવ્ય નિદર્શ છે?

- (A) સ્નોબોલ (B) યાદચ્છિક
(C) ઝૂમખાં (D) સ્ટરીફ્ટ

Which of the following is non-probability sampling?

- (A) Snowball (B) Random
(C) Cluster (D) Stratified

32 કોવિડ-19ના કારણે માનસિક સ્વાસ્થ્ય પરની અસર જાણવા માટે નમૂના પસંદગીની કઈ પ્રયુક્તિ ઉચિત રહેશે?

- (A) સ્નોબોલ પ્રયુક્તિ (B) નિયત હિસ્સાની નમૂના પસંદગી
(C) અનુકૂળ અથવા સહજ નમૂના પસંદગી (D) બેવડા નમૂના પસંદગી

To study the effect of Covid-19 on mental health, which sampling technique will be appropriate?

- (A) Snowball technique (B) Quota Sampling technique
(C) Convenient Sampling (D) Double Sampling

33 એસ.પી.એસ.એસ. નું પૂર્ણ નામ શું છે?

- (A) સ્ટેટેસ્ટીકલ પ્રોસેસ ઓફ સોસિયલ સાયન્સ (B) સ્ટેટેસ્ટીકલ પેકેટ ફોર સાયન્સ સ્ટડીઝ
(C) સ્ટેટેસ્ટીકલ પેકેજ ફોર ધ સાયન્સ સ્ટડીઝ (D) એક પણ નહીં

Name the full SPSS

- (A) Statistics Process of Social science (B) Statistical packet for Science Studies
(C) Statistical Package for The Social Sciences (D) None of the above

34 નીચેનામાંથી કયો પ્રોગ્રામ ગણતરી માટે કામ આવે છે?

- (A) M S Word (B) M S Excel
(C) M S Project (D) M S Power Point

Which of the following is the program for calculation in Microsoft office?

- (A) M S Word (B) M S Excel
(C) M S Project (D) M S Power Point

35 નમૂનાની કદની ગણતરી માટે 'e' ની કિંમત શું દર્શાવે છે?

- (A) વિશ્વાસની કક્ષા (B) વ્યાપિશ્વમાં સ્તરોમાં પાત્રોનું પ્રમાણ
(C) 1.96/ 2.58 (D) નમૂના પ્રમાણભૂલનું સહ્ય પ્રમાણ

What does the value of 'e' represent for the calculation of size of sampling?

- (A) Level of confidence (B) Proportion of the population
(C) 1.96 / 2.58 (D) desired level of precision

36 નમૂના એ _____ વ્યાપિશ્વનો એક ભાગ છે જેને અભ્યાસ અને વિશ્લેષણ માટે પસંદ કરવામાં આવે છે.

- (A) ચયનિત (B) કુલ
(C) નિશ્ચિત (D) યાદચ્છિક

A sample is a portion of the _____ population that is considered for study and analysis.

- (A) Selected (B) Total
(C) Fixed (D) Random

37 કયો અવલોકનનો પ્રકાર નથી

- (A) સહભાગી (B) નિયંત્રિત
(C) તર્ક (D) અનિયંત્રિત

Which is not a type of observation?

- (A) Participatory (B) Controlled
(C) Reasoning (D) Uncontrolled

38 વિષયવસ્તુ વિશ્લેષણ માટેની શાબ્દિક મૌખિક સમ્પ્રેષણ સામગ્રી છે...

- (A) વ્યાખ્યાન, ભાષણ, વાદ-વિવાદ (B) વ્યાખ્યાન, સમાચારપત્ર, ચિત્ર
(C) ચલચિત્ર, વાર્તાઓ, નાટક (D) આત્મકથા, રોજનીશી, મૌખિક સૂચનો

Verbal oral communication material for content analysis is...

- (A) Lecture, Speech, Debate (B) Lecture, Newspaper, Picture
(C) Film, Story, Drama (D) Autobiography, Diary, oral instruction

39 કયું લક્ષણ ગુણાત્મક સંશોધનનું નથી ?

- (A) અન્ય સંશોધન કરતાં વધુ લવચિક. (B) તે કોઈ એકલ સંશોધન પદ્ધતિ નથી
(C) સંશોધક પોતે એક સાધન તરીકે કાર્ય કરે છે. (D) સંશોધન શરૂ કર્યા પછી પ્રશ્નોની રચના કરી શકાતી નથી.

Which feature is not qualitative research?

- (A) More flexible than other Research (B) It is not a single research method.
(C) The researcher himself acts as a tool. (D) Questions cannot be formed after starting research.

40 નીચેનામાંથી કઈ પ્રયોગશાળા પ્રયોગની મર્યાદા છે ?

- (A) કૃત્રિમતા (B) વાસ્તવિકતાનો અભાવ
(C) લચિકતાનો અભાવ (D) ઉપરના બધા જ

Which of the following is the limitations of laboratory experiment?

- (A) Artificiality (B) Lack of realism
(C) Lack of flexibility (D) All of the Above

Que : 2 Answer any two of the following questions.

[20 Marks]

1. સારી ઉત્કલ્પનાનાં લક્ષણો કયા છે?
What are the various characteristics of a good hypothesis?
2. વર્ણનાત્મક સંશોધનનો અર્થ અને તેનાં સોપાનો સમજાવો.
Explain the meaning and nature of Descriptive Research.
3. કોઈ પણ એક પ્રાયોગિક ડિઝાઈનનું વર્ણન ઉદાહરણ સાથે કરો.
Describe any one experimental design with example

Que : 3 Answer any two of the following questions.

[20 Marks]

1. ક્રમમાપદંડની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
Clarify the term Rating scale and discuss in detail various types of rating scale.
2. સારા નિદર્શનાં લક્ષણો જણાવી સંભાવ્ય નિદર્શ અને તેના પ્રકારો વિશે માહિતી આપો.
Write the characteristics of the Good Sample and give information about Probability sampling and its types.
3. નૃવંશ સંશોધનનાં સોપાનો, ફાયદા અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.
Discuss the steps, advantages and limitations of Ethnographic research.